

การศึกษาประสิทธิผลของศูนย์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาทางไกล
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี

นางสาวสมใจ จินตนาผล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรมหาบัณฑิต

ภาควิชาการศึกษาออกรโรงเรียน

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

พ.ศ. 2537

ISBN 974-583-778-4

ลิขสิทธิ์บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A STUDY OF EFFECTIVENESS OF A LEARNING MODEL

CENTER FOR DISTANCE LEARNERS

AMPHOE KAENG KHOI, CHANGWAT SARABURI

MISS. SOMCHAI CHINTANAPHOL

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for the Degree of Master of Education

Department of Non-Formal Education

Graduate School

Chulalongkorn University

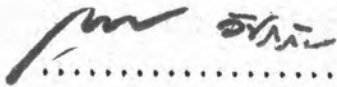
1994

ISBN 974-583-778-4

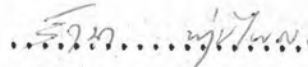
หัวข้อวิทยานิพนธ์ การศึกษาประสิทธิผลของศูนย์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาทางไกล
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี
โดย นางสาวลมใจ จินตนาผล
ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน
อาจารย์ที่ปรึกษา รองศาสตราจารย์ ดร. สรุกล เจนอบรม
อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์

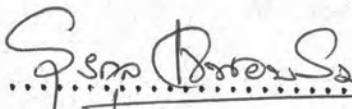

บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้บัณฑิตวิทยาลัยรับเป็น
ส่วนหนึ่ง
ของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต

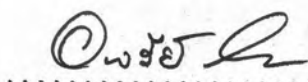

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย
(ศาสตราจารย์ ดร. กาวร วัชราศัย)

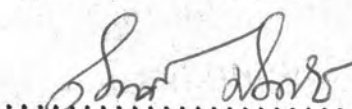
คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ศาสตราจารย์ ดร. รัตนา นุ่มไพศาล)

.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(รองศาสตราจารย์ ดร. สรุกล เจนอบรม)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาร่วม
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์)

.....กรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อรรถจริย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

.....กรรมการ
(ดร. ณรงค์ พิมพ์สาร)

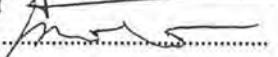
สนใจ จินตนาผล : การศึกษาประสิทธิผลของศูนย์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาทางไกล
อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรี (A STUDY OF EFFECTIVENESS OF A LEARNING
MODEL CENTER FOR DISTANCE LEARNERS AMPHOE KAENG KHOI, CHANGWAT
SARABURI) อ.ที่ปรึกษา : รศ.ดร.สุรกุล เจนอบรม และ ผศ.ดร. ทวีวัฒน์ ปิตยานนท์
174 หน้า. ISBN 974-583-778-4

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาหาประสิทธิผลของศูนย์การเรียนรู้สำหรับนักศึกษาทางไกล
ในเขตจังหวัดสระบุรี กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน นักศึกษาทางไกล และประชาชนผู้มา
ใช้บริการศูนย์การเรียนรู้ที่จัดขึ้นที่ตำบลตาลเดี่ยว อำเภอแก่งคอย วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย
ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และหาค่า t (t-test)

ผลการวิจัย การจัดศูนย์การเรียนรู้ในครั้งนี้พบว่า

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน เห็นว่าการดำเนินงานของศูนย์
การเรียนรู้ในด้านสภาพทั่วไปของศูนย์การเรียนรู้ กระบวนการดำเนินการจัดตั้งศูนย์การเรียนรู้ด้านบริการสื่อ
ด้านการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ด้านกิจกรรม และด้านบริการข่าวสารข้อมูลอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสม
มีประสิทธิภาพในทุกด้าน และในแต่ละด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
2. ความคิดเห็นของนักศึกษาทางไกลและประชาชนผู้มาใช้บริการ เห็นว่าการดำเนินงาน
ของศูนย์การเรียนรู้ในด้านสภาพทั่วไปของศูนย์การเรียนรู้ ด้านบริการสื่อ ด้านการแนะแนวการศึกษาและ
อาชีพ ด้านกิจกรรม และด้านบริการข่าวสารข้อมูลอยู่ในเกณฑ์ที่เหมาะสมมีประสิทธิภาพในทุกด้าน และใน
แต่ละด้านมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน.....
สาขาวิชา การศึกษานอกระบบโรงเรียน.....
ปีการศึกษา 2536.....

ลายมือชื่อนิสิต
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม

G442585 : MAJOR NON-FORMAL EDUCATION

KEY WORD: EFFECTIVENESS, THE LEARNING MODEL CENTER, DISTANCE LEARNERS

SOMCHAI CHINTANAPHOL : A STUDY OF EFFECTIVENESS OF A LEARNING MODEL CENTER FOR DISTANCE LEARNERS AMPHOE KAENG KHOI, CHANGWAT SARABURI. THESIS ADVISOR: ASSOC. PROF. SURAKUL JENOBROM, Ed.D. AND ASST. PROF. TAWEEWAT PITAYANON. Ph.D. 174 pp. ISBN 974-583-774-4

The purpose of this research was to study the Effectiveness of a learning model center for distance learners in Changwat Saraburi. The sample were the administrators, the operators, the distance learners and persons who received guidance services of the learning center at Tambon Tandiew of Amphoe Kaeng Khoi. The obtained data were analyzed in term of percentage, mean, and standard deviation. A t-test method was also applied to determine the significant of the difference.

The findings of the research were as follow :

1. The opinions of the administrators and the operators in the operated of the environment the organizing activities, media, guidance, activity and information services were effective and each other of the service the opinions had not different at the .05 level of significance.
2. The opinions of the distance learners and persons who received the guidance services in the operated of the environment media, guidance, activity and information services were effective and each other of the service the opinions had not different at the .05 level of significance.

ภาควิชา..... การศึกษานอกโรงเรียน
สาขาวิชา..... การศึกษานอกระบบโรงเรียน
ปีการศึกษา..... 2536

ลายมือชื่อนิสิต..... *Sid Tonga*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา..... *Surak Jenobrom*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษาร่วม..... *Taweewat Pitayanon*

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงด้วยดี โดยได้รับความกรุณาเป็นอย่างสูงจากรองศาสตราจารย์ ดร.สุรกุล เจนอบรม อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ ซึ่งได้ให้คำแนะนำ ข้อคิด และการแก้ไขข้อบกพร่อง สนับสนุน และให้กำลังใจเป็นอย่างดียิ่งอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ทวิวัฒน์ ปิตยานนท์ ซึ่งได้กรุณาให้คำแนะนำเรื่องระเบียบวิธีวิจัย การใช้สถิติวิเคราะห์ข้อมูลเป็นอย่างดี นอกจากนี้ยังมีผู้ทรงคุณวุฒิอีก 3 ท่าน ที่ได้กรุณาตรวจและแก้ไข เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ผู้วิจัยซาบซึ้งในความกรุณาของท่านเป็นอย่างสูง ขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ผู้วิจัยได้รับความอนุเคราะห์ สนับสนุน ความร่วมมือเป็นอย่างดีเสมอมาจากผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสระบุรี อาจารย์สละ จิระวัฒน์ ผู้ช่วยผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ผู้ประสานงานอำเภอ ครูประจำกลุ่มในอำเภอแก่งคอย ครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียน และผู้ที่เกี่ยวข้องได้ช่วยดำเนินการทดลอง เก็บรวบรวมข้อมูลทั้งอำนวยความสะดวกเป็นอย่างดี ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณทุกท่านเป็นอย่างสูง

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้รับความสนับสนุนการทดลองจัดศูนย์การเรียนที่ตำบลตาลเดี่ยว อำเภอแก่งคอย จังหวัดสระบุรีเป็นสถานที่ทำการวิจัย ผู้วิจัยจึงขอขอบพระคุณบุคคลทุกท่านในตำบลตาลเดี่ยว ที่ได้ให้ข้อมูล และความร่วมมือร่วมใจในการทำการวิจัย จึงขอขอบพระคุณเป็นอย่างมากในโอกาสนี้ด้วย

ท้ายสุดนี้ ผู้วิจัยใคร่ขอกราบขอบพระคุณคุณพ่อ คุณแม่ พี่ น้อง และเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ช่วยเหลือให้คำแนะนำ และเสริมสร้างกำลังใจเป็นอย่างดี รวมทั้งพี่ ๆ เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ชาวศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดสระบุรีทุกคนที่เป็นกำลังใจทำให้ผู้วิจัยเกิดความวิริยะอุตสาหะในการทำงานวิจัยครั้งนี้

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญแผนภาพและตาราง	ช

บทที่

1 บทนำ.....	1
ความเป็นมาของปัญหาและความสำคัญของปัญหา.....	1
สภาพปัญหาของศูนย์การเรียน.....	7
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	9
สมมติฐานในการวิจัย.....	9
ขอบเขตของการวิจัย.....	9
ข้อตกลงเบื้องต้น.....	10
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	11
ข้อจำกัดความของการวิจัย.....	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	13
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	14
การศึกษาทางไกล.....	14
ศูนย์การเรียน.....	20

สารบัญ

บทที่

หน้า

แนวคิดและหลักการที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียน.....	31
ศูนย์การเรียนกับการศึกษาทางไกล.....	34
การจัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนโดยใช้ศูนย์การเรียน ในจังหวัดสระบุรี.....	37
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	41
ก. งานวิจัยต่างประเทศ.....	41
ข. งานวิจัยภายในประเทศ.....	44
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	52
กรอบความคิดในการทำวิจัย.....	53
รูปแบบของศูนย์การเรียนที่จัดขึ้น.....	55
ขั้นตอนการดำเนินการทดลอง.....	57
กำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	61
เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือ.....	63
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	65
การวิเคราะห์ข้อมูลและการนำเสนอข้อมูล.....	66
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	68
ตอนที่ 1 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ชุดที่ 1 และชุดที่ 2.....	69
ตอนที่ 2 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลเปรียบเทียบความคิดเห็นของ ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของศูนย์การเรียนใน ด้านต่าง ๆ.....	73

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
ตอนที่ 3 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามในเรื่องข้อเสนอแนะในการทำงานทุกด้านที่เกี่ยวข้องกับศูนย์การเรียนรู้.....	98
ตอนที่ 4 เป็นการวิเคราะห์ข้อมูลของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ที่มีต่อความคิดเห็นต่อศูนย์การเรียนรู้ที่ได้จัดขึ้น.....	99
5 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	109
วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	109
วิธีดำเนินการวิจัย.....	109
สรุปผลการวิจัย.....	110
อภิปรายผลการวิจัย.....	116
ข้อเสนอแนะ.....	125
รายการอ้างอิง.....	127
ภาคผนวก.....	136
ก. สูตรสถิติที่ใช้การวิจัย.....	137
ข. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ.....	142
ค. หนังสือขอความร่วมมือในการวิจัย.....	144
ง. แผนที่ความเป็นเยี่ยมของศูนย์การเรียนรู้.....	146
จ. ตัวอย่างแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ที่ใช้ในการวิจัย.....	161
ประวัติผู้วิจัย.....	174

สารบัญแผนภาพและตารางข้อมูล

	หน้า
แผนภาพที่ 1 กรอบความคิดเห็นในการทำวิจัยการศึกษาประสิทธิผลของ ศูนย์การเรียน.....	53
ตารางที่	
1 แสดงจำนวนกลุ่มประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	63
2 แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถามของผู้บริหารกับ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานเกี่ยวกับการดำเนินงานการจัดตั้ง ศูนย์การเรียน.....	69
3 แสดงข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถามของนักศึกษาทางไกลซึ่งเป็น นักศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลายกับประชาชน ที่มาใช้บริการศูนย์การเรียน.....	71
4 เปรียบเทียบความคิดเห็นในเรื่องสภาพทั่วไปของศูนย์การเรียน ของผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของศูนย์การเรียน.....	74
5 เปรียบเทียบความคิดเห็นต่อกระบวนการดำเนินการจัดตั้ง ศูนย์การเรียนของผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของศูนย์การเรียน.....	76
6 เปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านบริการสื่อของศูนย์การเรียน ของผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของศูนย์การเรียน.....	78
7 เปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ของผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของศูนย์การเรียน.....	80
8 เปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของศูนย์การเรียน.....	82
9 เปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านบริการข่าวสารข้อมูล ผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของศูนย์การเรียน.....	84
10 สรุปความคิดเห็นในแต่ละด้าน ของการจัดศูนย์การเรียน ทั้ง 6 ด้านของผู้บริหารกับเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานของ ศูนย์การเรียน.....	86

สารบัญแผนภาพและตารางข้อมูล (ต่อ)

หน้า

11	เปรียบเทียบความคิดเห็นในเรื่องสภาพทั่วไปของศูนย์การเรียน ของนักศึกษาทางไกลและประชาชนที่มาใช้บริการ ศูนย์การเรียน.....	87
12	เปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านบริการสื่อของศูนย์การเรียน ของนักศึกษาทางไกลและประชาชนที่มาใช้บริการ ศูนย์การเรียน.....	89
13	เปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านการแนะแนวการศึกษาและอาชีพ ของนักศึกษาทางไกลและประชาชนที่มาใช้บริการ ศูนย์การเรียน.....	91
14	เปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ของนักศึกษาทางไกลและประชาชนที่มาใช้บริการ ศูนย์การเรียน.....	93
15	เปรียบเทียบความคิดเห็นในด้านบริการข่าวสารข้อมูล ของนักศึกษาทางไกลและประชาชนที่มาใช้บริการ ศูนย์การเรียน.....	95
16	สรุปความคิดเห็นในแต่ละด้านของการจัดศูนย์การเรียนทั้ง 5 ด้าน ของนักศึกษาทางไกลและประชาชนที่มาใช้บริการ ศูนย์การเรียน.....	97
17	แสดงข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสัมภาษณ์ผู้ที่มาใช้บริการ ศูนย์การเรียน.....	99
18	ความคิดเห็นของผู้ที่ให้บริการศูนย์การเรียนที่ได้ตอบ แบบสัมภาษณ์.....	102